

FOLKETINGET

Tilsynsrapport over anmeldt tilsynsbesøg på døgninstitutionen Angerlarsimaffik Ivaneq i Nuuk (Tilsynsbesøg 7)

1. Indledning

Fredag den 8. september 2023 aflagde § 71-tilsynet et anmeldt tilsynsbesøg på døgninstitutionen Ivaneq i Nuuk.

Fra § 71-tilsynet deltog næstformand for tilsynet Camilla Fabricius (S), Theresa Berg Andersen (SF), Alexander Ryle (LA) og Mike Fonseca (UFG).

Derudover deltog udvalgschef Lis Grønnegaard Rasmussen, udvalgssekretær Charlotte Avnsted-Vilman, udvalgsassistent Gitte Ravn Jensen og en tolk.

Tilsynet havde et indledende møde med ledelsen og personalet på institutionen. Fra Ivaneq deltog bl.a. forstander Beate Platou, konstitueret souschef Mona Villadsen og socialrådgiver Jakobine Olsen Dahl.

Personalet fortalte om dagligdagen på stedet, og om børnene og de unge, som er anbragt på institutionen. Personalet fortalte også om de udfordringer, de oplever i deres daglige arbejde med børnene og de unge.

Ivaneq ligger centralt i Nuuk.

2. Tilsynet udtaler

Tilsynet finder det bekymrende, at de anbragte børn på Ivaneq, hvis forældre er bosiddende uden for Grønland i f.eks. Danmark, ikke har mulighed for at se deres forældre, da dette besværliggør muligheden for at opretholde kontakten. Tilsynet vil opfordre til, at der findes en løsning på dette.

Tilsynet finder det endvidere bekymrende, hvis børn og unge anbringes uden for hjemmet, alene fordi forældrene har mistet deres hjem, men tilsynet anerkender, at der også kan være andre årsager, der ligger til grund for en anbringelse uden for hjemmet.

Tilsynet finder det også bekymrende, at det tager lang tid at få børnene og de unge udredt i psykiatrien. Målet med udredningen er at finde ud af, om barnet har en sygdom eller forstyrrelse, og hvilken behandling der i så fald er den rigtige. Det er også

6. maj 2024

§ 71-tilsynet

Charlotte Avnsted-
Vilman
Udvalgssekretær
charlotte.avnsted-
vilman@ft.dk
Tlf. 33373648

Folketinget

Christiansborg
1240 København
K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

afgørende for den socialpædagogiske indsats, som skal iværksættes over for barnet.

Tilsynet finder det særdeles positivt, at personalet på Ivaneq undervises i konflikthåndtering af konflikthåndteringsinstruktør i samarbejde med Socialstyrelsen.

Tilsynet finder det endvidere positivt, at personalet på Ivaneq prioriterer at have et godt samarbejde med forældrene. Det er helt centralt, at forældrene inddrages i børnenes dagligdag, da det er nemmere for børnene at finde ro i anbringelsen uden for hjemmet, når forældrene accepterer anbringelsen og bakker op.

Endelig finder tilsynet det særdeles positivt, at personalet på Ivaneq har fokus på at forebygge kriminalitet, og at de samarbejder med forældrene, kommunen og skolen.

3. Kort om Angerlarsimaffik Ivaneq

Ivaneq er en socialpædagogisk døgninstitution for normalt begavede børn. Målgruppen er karakteriseret ved udfordringer som opvækst præget af manglende struktur og omsorgssvigt, sociale, følelsesmæssige og indlæringsmæssige vanskeligheder, tilknytningsvanskeligheder, lavt selvværd, lav selvtillid, dårligt selvbillede. Børnene og de unge har brug for omsorg, rummelighed, struktur og stabil voksenkontakt.

Fælles for målgruppen er, at børnene og de unge har behov for socialpædagogiske indsatser, der ikke er mulige at varetage i hjemmet eller i en plejefamilie.

Angerlarsimaffik Ivaneq har 34 pladser fordelt efter aldersgrupper i 6 afdelinger. Aldersgruppen er børn og unge i alderen 0-17 år.

Spædbørnspladser dækker børn i alderen 0-6 år. Det er ofte små børn, der har været udsat for omsorgssvigt og/eller traumatiserende livsomstændigheder. Det kan også være helt nyfødte børn, hvor forældrene ikke har de nødvendige forældreevner.

På Angerlarsimaffik Ivaneq er der også mindre børn med sygdomme eller diagnoser.

Angerlarsimaffik Ivaneq er ejet af Grønlands Selvstyre og hører organisatorisk under Socialstyrelsen. Forstanderen er Beate Platou.

Forud for tilsynsbesøget oplyste Ivaneq, at der er anbragt 36 børn på Angerlarsimaffik Ivaneq. Et af børnene er på efterskole i Danmark. 25 af børnene var anbragt med samtykke. 11 af børnene var anbragt uden samtykke (eller med manglende dokumentation for dette).

Ivaneqs formål er at tilbyde et trygt, hjemligt og struktureret omsorgsmiljø med stabile og rummelige voksne, der tager ansvar for børnenes trivsel, udvikling og læring. Børnene skal mærke, at de bliver set og hørt og inkluderet i det sociale fællesskab. Det er desuden et væsentligt formål, at børnene lærer at navigere i forskellige typer af relationer og fællesskaber, herunder institutionsliv, skolegang, fritidsliv og venskaber. Ivaneq lægger vægt på at understøtte barnets ret til kontakt og samvær med forældre og andre nære relationer.

Derudover er det et mål, at børnene lærer at mestre dagligdags gøremål og udfordringer, så de bliver klædt på til en selvstændig og ansvarlig livsførelse efter udskrivning fra institutionen.

Socialpædagogisk baserer Ivaneq sig på anerkendelse og relations- og tilknytningspædagogik. Det er i mødet og samspillet med andre mennesker, at barnet udvikler selvforståelse, selvværd og selvtilid, ligesom det er i samspillet med andre mennesker, barnet lærer at give og modtage anerkendelse. En stabil, inkluderende og anerkendende voksenkontakt er fundamentet for, at barnet kan trives og udfolde sit potentiale. Primær- og sekundærpædagogen varetager en nøglerolle som en tryk og sikker person for barnet. Andre nøglebegreber i indsatserne og samarbejdet på Ivaneq er anerkendelse, ordentlighed, ansvarlighed og faglighed.

Ivaneq anvender ofte naturen som ramme om de socialpædagogiske indsatser, herunder sejlads og ophold i hytter.

Personalet på Ivaneq består af pædagoger, socialhjælpere, en sundhedshjælper, en lærer, en socialrådgiver, en håndværker og en kontoruddannet. Der er dog mangel på pædagoger i alle afdelinger.

4. Tilsynets rundgang

Tilsynet blev vist rundt på institutionen, der ligger centralt placeret i Nuuk. Afdelingerne var alle hyggeligt indrettet og fremstod som et helt almindeligt hjem. Tilsynet bemærkede, at der duftede af mad, som var ved at blive tilberedt i køkkenet.

På tidspunktet for tilsynets besøg var der 34 børn og unge anbragt på Ivaneq.

På Ivaneq er der 6 afdelinger. Børnene i Afdeling Iiminaq er børn fra 0- 6 år. På Kimmernat bor der 4 børn, hvoraf et af børnene er diagnosticeret med en diagnose. Det er derfor nødvendigt, at dette barn skal være i en mindre gruppe.

På Kakillarnat bor der 4 børn. Børnene i Kakillarnat kan være sensitive og har af den grund behov for at bo i en mindre gruppe.

På Qajaasat bor der 6 børn i alderen 3 – 15 år. Alle 6 børn er søskende og af den grund bor alle i den samme afdeling. På Tupaarnat bor der 4 børn, hvoraf en er meget sensitiv.

På Umiaq bor der 8 børn, hvoraf der er 2 grupper søskende på 2 og 3 børn samt andre børn og unge.

Børnene og de unge fordeles efter deres behov, men personalet vil i fremtiden prøve at fordele dem efter alder.

På Umiaq så tilsynet flere af værelserne. Tilsynet talte også med to små drenge, som var søskende. De ville meget gerne fremvise deres værelse og legetøj for tilsynet. Værelset var hyggeligt indrettet og lignede et helt almindeligt børneværelse med en stor køjeseng og billeder på væggene. Det var tydeligt at mærke, at begge drenge var trygge i personalets nærvær, og de virkede glade og harmoniske.

Tilsynet talte også med tre lidt ældre børn, der også var søskende. De havde alle hver deres værelse men på en fælles gang. De tre børn fortalte, at de var glade for at være på Ivaneq, og at personalet var søde. De fortalte også, at personalet var gode til at tale med børnene, når de var kede af det. De syntes alle tre, at det var rart, at der var nogen, som passer godt på dem.

Tilsynet så også nogle værelser, der tilhørte nogle lidt ældre piger. På et af værelserne var der bl.a. en samling af cigaretpakker, en tom vodkaflaske og tomme snusdåser. Det er efterfølgende oplyst til tilsynet, at disse ting tilhører en af de unge, som har arvet denne samling fra sin afdøde storebror, som betyder meget for vedkommende.

5. Øvrigt

Personalet fortalte, at de prioriterer at have et godt samarbejde med forældrene. Det er vigtigt at inddrage forældrene i børnenes dagligdag, da det er nemmere for børnene at finde ro i

anbringelsen uden for hjemmet, når forældrene accepterer anbringelsen og bakker op. Derfor er det også vigtigt for personalet, at forældrene omtales i pæne og respektfulde vendinger.

Forældrene er altid velkomne på institutionen – også de forældre, der bor længere væk. Men der er desværre også flere af børnene, som ikke har kontakt med deres forældre. Det gør ondt på personalet, når det er tilfældet, og børnene lider under det.

Forældrene inddrages også i helligdage, fødselsdage samt andre mærkedage.

Forud for tilsynsbesøget oplyste institutionen, at flere af børnenes forældre har et misbrug og nogle af dem er også hjemløse. Enkelte af forældrene bor i Danmark eller i andre byer i Grønland. Det besværliggør muligheden for at opretholde kontakten. Det er også udfordrende for børnene, at de ikke ved, hvornår de kommer hjem til deres forældre.

Personalet oplever også, at flere af de anbragte børn og unge har massive udfordringer. Flere af dem går i specialklasser på skolen, lige som flere af dem føler sig udenfor fællesskabet i samfundet.

Børnene og de unge lider af manglende selvtillid og dårligt selvværd, og de har derfor svært ved at deltage i fritidsaktiviteter m.v.

Det er vigtigt for personalet, at børnene deltager i det huslige arbejde, da det er en vigtig del af det socialpædagogiske arbejde, så de kan blive rustet til at klare sig selv som voksne. Børnene har også mulighed for at deltage i forskellige sports- og fritidsaktiviteter.

På Ivaneq har de mulighed for at tage børnene med på ture op igennem fjorden, hvor de har en hytte. Personalet fortalte i den forbindelse om en konkret episode, hvor de var nødt til at fjerne en ung pige fra Nuuk i en periode, fordi hun prostituerede sig selv. Ud fra et beskyttelseshensyn vurderede personalet, at det var nødvendigt, men når det sker i sjældne tilfælde, oplever barnet eller den unge det som isolation, hvilket de reagerer meget kraftigt på.

Personalet fortalte, at de generelt oplever det som vanskeligt, når børnene får en ny sagsbehandler. Det sker ofte, og det medfører, at der skal startes forfra i forhold til vurderingen af barnets eller den unges behov. Det er uhensigtsmæssigt for alle parter.

Personalet fortalte også, at de nogle gange modtager et barn i en akutanbringelse. I sådanne tilfælde mangler personalet oplysninger omkring barnet som f.eks. navn, alder m.v. I de tilfælde er det svært for personalet at lave en ordentlig indsats over for barnet, da de mangler væsentlige oplysninger. Ofte ved de heller ikke, hvorfor barnet er blevet anbragt akut uden for hjemmet.

Personalet fortalte, at det er nemmest at modtage forholdsvist små børn. De ældre børn har sværere ved at omstille sig, da de er meget mere bevidste omkring det, som de har været udsat for.

På institutionen arbejder de med en CAT-kasse, som de bruger, når de skal tale om følelser med børnene og de unge.

Personalet fortalte også, at de har sendt et barn på efterskole i Danmark. Det kræver rigtig meget arbejde, når det sker.

Personalet fortalte, at de har flere børn, der har haft behov for psykologisk udredning, men at der desværre er lang ventetid. Institutionen har haft et samarbejde med psykiatrisk Afsnit A1 på Dronning Ingrid's hospital, når der er børn, der har behov for udredning. På tidspunktet for tilsynets besøg, havde de et barn anbragt, som havde fået stillet en diagnose.

Når der er problemer eller mistanke om kriminalitet arbejder personalet på at forebygge dette i tæt samarbejde med forældrene, kommunen og skolen. Det er også muligt at afholde samtaler med psykoterapeuter. En del forebyggelsesarbejdet kan være aktiviteter som sport, koloniture eller andre kulturelle arrangementer i byen. Der arbejdes med relationer, så børnene og de unge føler sig set og hørt af de voksne, som er tilstede. Institutionens hytte bruges også i disse sammenhænge til koloniture, hvor børnene kan finde ro i naturen.

Alle børnene på Ivaneq har en kontaktperson tilknyttet, som følger dem i deres opvækst.

Adspurgt om antallet af magtanvendelser havde personalet på Ivaneq ikke det præcise tal. Personalet fortalte, at der har været en del udskiftning i ledelsen, lige som der havde været en periode, hvor der havde manglet en socialrådgiver.

Dog oplyste Ivaneq forud for tilsynsbesøget, at de i 2022 havde ca. 13 magtanvendelser. I 2023 havde der været ca. 10 magtanvendelser. Magtanvendelserne er foretaget, når et barn eller en ung har udsat sig selv eller andre for fare.

Når der har været anvendt magt, har personalet pligt til at tale med barnet eller den unge, når denne er faldet til ro. Personalet forklarer barnet eller den unge, hvorfor personalet fandt det nødvendigt at gribe ind, hvad de har registreret om episoden, og om barnet eller den unge har noget, de vil have tilføjet. Det er vigtigt for personalet, at barnet eller den unge høres, da det er med til at forebygge nye magtanvendelser.

Personalets sprogbrug er afvejet og respektfuldt i forhold til kommunikationen med børnene. Personalet arbejder meget med at sætte ord på de handlinger, de foretager, lige som de er åbne over for en dialog med børnene og de unge – uanset alder og behov.

Alle afdelinger på Ivaneq har døgnrytmer og skemaer, der er tilpasset børnenes og de unges alder samt behov. Der er regler om sengetider, spisetider, aktiviteter, brug af elektronisk udstyr, hygiejne m.v. Personalet sørger for at inddrage børnene og de unge i husreglerne.

Alle børn og unge på Ivaneq har deres eget personlige skema, der er tilpasset den enkelte, hvor barnet og den unge kan se, hvad der skal ske i den kommende tid.